

Jóhannes Helgason

Öndunargrímur

Þegar loftræsting við mengandi vinnu er ófullnægjandi og hætta er á að umhverfismengun á vinnustað fari yfir viðmiðunarmörk er nauðsynlegt að nota viðeigandi persónuhlífar til að verjast menguninni. Alltaf er eitthvað um að þeir, sem kaupa sér öndunargrímur til að nota á mengandi svæðum, hugi ekki nægilega vel að því gegn hverju grímunni er ætlað að verja þá og/eða hugsi ekki nægilega vel um grímuna eftir að farið er að nota hana.

Grímur þarf að velja með hliðsjón af vinnuáðstæðum, þ.e. hvaða mengandi efni eru í umhverfinu. Rykgríma er t.d. gagnslaus gegn leysiefnagufum og leysiefnagrímur gagnslausar gegn ryki. Einnig eru hægt að velja milli mismunandi gerða af grímum, sumar eru „einnota“ grímur sem hent er í lok vinnudags en aðrar grímur eru varanlegri á þann hátt að þær má þvo og hægt er að skipta um síur í þeim.

Grímur og síur fyrir grímur eru merktar með ákveðnu stafa- og númerakerfi. Númerin ná frá 1–3 og því hærri sem talan er því betur verndar sían gegn mengun. Eftirfarandi stafakerfi gildir fyrir grímur:

- Rykgrímur hafa stafinn P
- Grímur (síur) fyrir lífræn leysiefni og eyðingarefni í garðrækt hafa stafinn A
- Grímur (síur) fyrir súrar lofttegundir hafa stafinn B

Hálfgríma með síu er til vinstri á myndinni og rykgríma til hægri.

- Grímur (síur) fyrir brennisteinsoxíð hafa stafinn E
- Grímur (síur) fyrir ammoníak hafa stafinn K.

Ef ryk og lífæn leysiefni koma fyrir samtímis þarf að nota samsetta grímu t.d. A3P2.

Eftir að rétt gríma hefur verið valin er mikilvægt að halda henni í góðu ástandi, heilli og hreinni; grímuna á að sjálfsgöðu ekki að geyma í menguðu lofti þegar hún er ekki í notkun. Síur í grímum hafa takmarkaðan líftíma og um leið og gríman/sían er tekin úr umbúðunum byrjar hún að eyðileggjast. Því hærri sem styrkur hins mengandi efnis er því skemur endist gríman en aðrir umhverfisþættir hafa einnig áhrif.

Erfitt getur verið að átta sig á því hvenær sía er orðin mettuð og gagnslítill vegna þess að lyktarskyn notandans getur dofnað ef unnið er í mikilli efnalykt og ekki eru öll efni lyktsterk. Því er best að lesa vel leiðbeiningarnar sem fylgja grímunum og skipta frekar of oft en sjaldan um grímu eða síur. Þeir sem versla með öryggisvörur eiga að geta gefið upplýsingar um hvernig grímu er best að kaupa og hversu lengi gríman endist.

Best er þó alltaf – ef því verður við komið – að bæta vinnuumhverfi og loftræstingu þannig að ekki þurfi að nota persónuhlífar.

Jóhannes Helgason, verkefnisstjóri í efna- og hollustuháttadeild Vinnueftirlitsins

vildu geta reykt. Hún segir að í dag geti hún bara vísað í lögin í stað þess að þurfa að þrefa við gestina. Þau hjón hafa ekki búið til neina séraðstöðu fyrir reykingafólk og gestir, sem vilja reykja, verða að vera úti.

Birnu finnst mikilvægt að taka þátt í könnunum og fylgjast með niðurstöðum úr þeim. Hún hefur ekki mikinn tíma til að sitja við tölvuna en finnst það stundum vera slökun frá öðru amstri. Ekki er verra þegar setan við tölvuna gefur svo vel af sér en Birna hafði einnig heppnina með sér þegar hún sótti um í Leonardo-mannaskiptaverkefni. Hún var valin úr umsækjendum og fékk 2ja vikna ferð til Skotlands.

Birna og Keran hafa enn ekki gefið sér tíma til að nýta ferðavinning Vinnueftirlitsins enda mikil starfsemi í gangi í Breiðavík. Samhliða ferðaþjónustunni reka þau bú með 700 fjár og rútuþyrirtæki. Keran sér um skólaakstur fyrir Vesturbyggð í gamla Rauðasandshreppi, þá er hann með grenjavinnslu á sama svæði. Keran er einnig vitavörður í Bjargtangavita. Það verður því langþráð frí þegar þau nýta ferðavinninginn. Þau hafa aðeins einu sinni farið saman til útlanda og því ríkir hjá þeim mikil eftirvænting og tilhlökkun til ferðarinnar.

Anna Sigríður Jónsdóttir, verkefnastjóri hjá Vinnueftirlitinu

Vinningshafinn, Birna Mjöll Atladóttir í Breiðavík, ásamt Keran Stueland Ólasyni, eiginmanni sínum.